

การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษาภาครัฐ  
สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดเชียงราย

The School Administrators Affecting the Effectiveness of Public Educational  
Institutions under the Vocational Institutions in Chiang Rai Province

ชญญรัตน์ จำรัส<sup>1</sup> อิศเรศ จันทร์เจริญ<sup>2</sup> คทาเทพ จันทร์เจริญ<sup>3</sup>  
Tanyarat Chamras, Itsared Chanjarean, Katatap Chanjarean

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดเชียงราย 2) ระดับประสิทธิผลสถานศึกษาภาครัฐ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดเชียงราย และ 3) การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษาภาครัฐ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดเชียงราย โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดเชียงราย จำนวน 260 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ งานวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป, การบริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลสถานศึกษา มีการวิเคราะห์ทางสถิติ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.18, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.530) 2) ประสิทธิผลสถานศึกษาภาครัฐ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.15, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.479) และ 3) การบริหารสถานศึกษา ด้านวิชาการ ( $X_4$ ) ด้านพัฒนาการเรียนการสอน ( $X_3$ ) และ ด้านบริหารทรัพยากร ( $X_1$ ) ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษาภาครัฐ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณในการทำนายเท่ากับ 0.862 และทำนายได้มีประสิทธิภาพ 74.3% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$\hat{Y}_{tot} = 1.245 + 0.424 (X_4) + 0.189 (X_3) + 0.082 (X_1)$$

คำสำคัญ (Keywords) การบริหาร; การบริหารสถานศึกษา; ประสิทธิผลสถานศึกษาภาครัฐ

Abstract

The study was quantitative research. The objectives of this research were to study: 1) the school administrators under the vocational institutions in Chiang Rai province; 2) the effectiveness of the schools under the vocational institutions in Chiang Rai province; and 3) the school administrators affecting the effectiveness of the public educational institutions

Received: 2024-11-08 Revised: 2024-11-21 Accepted: 2024-11-23

<sup>1</sup> สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย Master of Educational Administration, Graduate School, Chiangrai College. E-mail tanya.chamras@gmail.com

<sup>2</sup> อาจารย์ประจำ วิทยาลัยเชียงราย Lecturer of Chiangrai College. E-mail: citsared@gmail.com

<sup>3</sup> อาจารย์ประจำ วิทยาลัยเชียงราย Lecturer of Chiangrai College. Corresponding author E-mail: kkatatap@gmail.com

under the vocational institutions in Chiang Rai province. A sample group consisted of 260 people under the vocational institutions in Chiang Rai province, using Stratified Random Sampling method. The research instrument was a questionnaire about the school administrators and the effectiveness of the schools. Data analyses were processed by these statistical tools: mean, standard deviation, and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The findings were: 1) the level of the school administrators under the vocational institutions in Chiang Rai province, overall was at the high (mean = 4.18, standard deviation = 0.530). 2) The level of the effectiveness of the schools under the vocational institutions in Chiang Rai province overall was at the high (mean = 4.15, standard deviation = 0.479). Also, 3) The school administrators from academic department ( $X_4$ ), student affairs development ( $X_3$ ), and resource management department ( $X_1$ ) affected the effectiveness of public educational institutions under the vocational institutions in Chiang Rai province, with the statistical significant ( $\hat{Y}_{tot}$ ) at .01, and the multiple correlation coefficient at 0.862, then, the forecasting equations ability at 74.3, and the standard error of estimate at 0.23369. The results were analyzed and written as a simple regression below.

$$\hat{Y}_{tot} = 1.245 + 0.424 (X_4) + 0.189 (X_3) + 0.082 (X_1)$$

**Keywords:** Administration; School Administrators;  
effectiveness of public educational Institutions

## บทนำ (Introduction)

ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องปฏิบัติการกิจในการบริหารงานตามมาตรฐานตำแหน่งให้เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เป็นกระบวนการที่สำคัญ ของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์อย่างมืออาชีพ ในการบริหารงานได้อย่างราบรื่น รวมทั้งการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาและรับผิดชอบร่วมกันเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน เนื่องจากในปัจจุบันการทำงานเป็นการนำความรู้ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์ที่แตกต่างมาผสมผสาน ผู้บริหารต้องแสดงพฤติกรรมที่สามารถ เชื่อมโยงสมาชิกให้ทำงานร่วมกันได้ เข้าใจความต้องการของผู้บริหารนโยบายและ เป้าหมายของสถานศึกษาอย่างชัดเจน จึงสามารถมองปัญหาและแก้ปัญหาได้อย่างรอบด้านและเพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมและ สนับสนุน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะเปรียบเสมือนฟันเฟืองที่ต้องรับผิดชอบต่อภารกิจต่าง ๆ ในสถานศึกษาอาจกล่าวได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพนั้นจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความสามารถในการตัดสินใจและ แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดีในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับของ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

การบริหารสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบในการบริหารจัดการสถานศึกษา ที่ประสบความสำเร็จย่อมมีการบริหารที่แตกต่างไปตามบริบทแต่ละสถานศึกษา อีกทั้งยังเป็นไปตามกระแสของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ประสิทธิภาพของสถานศึกษาเกิดจากการบริหารที่ดี มีองค์ประกอบที่ครบถ้วนดังนั้น รัฐบาลจึง

ตระหนักความสำคัญของผู้เรียนอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ มีความพยายามดำเนินการปฏิรูปอาชีวศึกษาของประเทศไทยสู่มาตรฐานสากล

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษาภาครัฐ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงราย ซึ่งข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์เชิงนโยบายในการกำกับติดตาม แก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลตลอดจนเป็นแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สภาพแวดล้อม ชุมชน นำมาซึ่งความสำเร็จของสถานศึกษาตามต้องการของสังคม และดำรงอยู่ด้วยศักยภาพที่มั่นคง และสามารถปรับตัว ได้เท่าทันสภาพการณ์ต่อไป

### วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลสถานศึกษาภาครัฐ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดเชียงราย
3. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษาภาครัฐ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดเชียงราย

### วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยตามรายละเอียด ดังนี้

#### 1. ขอบเขตของการวิจัย

##### 1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิด การบริหารสถานศึกษา ตามระเบียบ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2552 (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2552: 5) จำนวน 4 ด้าน คือ 1). ด้านบริหารทรัพยากร 2). ด้านแผนงานและความร่วมมือ 3). ด้านพัฒนากิจกรรมนักเรียน นักศึกษา และ 4). ด้านวิชาการ และประสิทธิผลของสถานศึกษาอาชีวภาครัฐ ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ ทั้งหมด 4 ด้าน คือ 1). ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2). ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา 3). ด้านความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากร และ 4). ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษา

##### 1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรของสถาบันอาชีวศึกษาภาครัฐ เชียงราย รวมทั้งสิ้น 788 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 24 คน ครูผู้สอน จำนวน 553 คน และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 211 คน 8 สถานศึกษา (สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงราย, 2566)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรของสถาบันอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2566 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 260 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

### 1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยใช้พื้นที่ในการวิจัย คือ สถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดเชียงราย จำนวน 8 แห่ง คือ วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกเชียงราย วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงราย วิทยาลัยการอาชีพเชียงราย วิทยาลัยเทคนิคเทิง วิทยาลัยการอาชีพเวียงเชียงรุ้ง และวิทยาลัยเทคนิคเวียงป่าเป้า

### 1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการระหว่าง เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2566 ถึง เดือน เมษายน พ.ศ. 2567

## 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยพิจารณาภายใต้กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์ วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งให้สอดคล้องกับคำจำกัดความในการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามประเมินค่า (Rating Scales) 5 ระดับ เกี่ยวกับ การบริหารสถานศึกษา จำนวน 20 ข้อ และตอนที่ 3 สอบถามประเมินค่า (Rating Scales) 5 ระดับ เกี่ยวกับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษาภาครัฐ จังหวัดเชียงราย จำนวน 40 ข้อ

## 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการและขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดเชียงราย ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการวิจัยขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดเชียงราย จำนวน 8 แห่ง เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย จำนวน 260 ฉบับ พร้อมสอดซองเปล่าติดดวงตราไปรษณียากรเพื่อความสะดวกในการส่งคืน โดยกำหนดระยะเวลาในการส่งกลับภายใน 1 สัปดาห์

3.3 สำหรับแบบสอบถามที่ไม่ได้ส่งกลับคืนภายในเวลาที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้สอบถามไปยังสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ได้แบบสอบถามครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

3.4 ทำการรวบรวมแบบสอบถามได้จำนวนทั้งสิ้น 260 ฉบับ และได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน ซึ่งพบว่า แบบสอบถามทุกฉบับมีความสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 100

## 4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับส่วนบุคคล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 วิเคราะห์การบริหารสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

4.3 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

4.4 การวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ภาครัฐ จังหวัดเชียงราย วิเคราะห์โดยใช้ สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

#### ผลการวิจัย(Research Results)

จากผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 151 คน (ร้อยละ 58.10) มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 113 คน (ร้อยละ 43.50) ตำแหน่งครูผู้สอน จำนวน 193 คน (ร้อยละ 74.20) มีประสบการณ์การทำงาน ระหว่าง 10-15 ปี จำนวน 156 คน (ร้อยละ 60.00) และจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 213 คน (ร้อยละ 81.90)

2. การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 4.18$ , S.D. = 0.530) ดังตารางที่ 1

**ตารางที่ 1** ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวม

การบริหารสถานศึกษา	การบริหาร		
	ค่าเฉลี่ย ( $\bar{x}$ )	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลค่า
1) ด้านบริหารทรัพยากร	4.21	0.581	มาก
2) ด้านแผนงานและความร่วมมือ	4.19	0.638	มาก
3) ด้านพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา	4.12	0.635	มาก
4) ด้านวิชาการ	4.20	0.629	มาก
<b>รวมเฉลี่ย</b>	<b>4.18</b>	<b>0.530</b>	<b>มาก</b>

3. ประสิทธิภาพของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 4.15$ , S.D. = 0.459) ดังตารางที่ 2

**ตารางที่ 2** ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประสิทธิภาพของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวม

ประสิทธิภาพของสถานศึกษา	ประสิทธิภาพ		
	ค่าเฉลี่ย ( $\bar{x}$ )	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลค่า
1) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	4.19	0.557	มาก
2) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา	4.09	0.610	มาก
3) ด้านความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากร	4.11	0.620	มาก
4) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษา	4.21	0.479	มาก
<b>รวมเฉลี่ย</b>	<b>4.15</b>	<b>0.459</b>	<b>มาก</b>

4. การวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัด เชียงราย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ในภาพรวมใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis) ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าสมการ คือ การบริหารสถานศึกษา ด้านวิชาการ ( $X_4$ ) ด้านพัฒนาการเรียนนักเรียนนักศึกษา ( $X_3$ ) และ ด้านบริหารทรัพยากร ( $X_1$ ) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณในการทำงานประสิทธิผลของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัด เชียงราย โดยภาพรวม ( $Y_{tot}$ ) เท่ากับ 0.862 ในการทำนาย ( $R^2$ ) เท่ากับ 0.743 หมายความว่า การบริหารสถานศึกษา สามารถทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐจังหวัด เชียงราย โดยภาพรวม ( $Y_{tot}$ ) ได้ร้อยละ 74.3 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted  $R^2$ ) เท่ากับ 0.740 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard error) เท่ากับ 0.23369 ในลักษณะนี้แสดงว่า การบริหารสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัด เชียงราย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังตารางที่ 3

**ตารางที่ 3** ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการบริหารสถานศึกษา ที่ใช้พยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัด เชียงราย

ตัวแปร	b	S	$\beta$	t	P	Tolerance	VIF
(Constant)	1.245	0.		10.188*	0.00		
$X_4$ ด้านวิชาการ	0.424	0.	0.581	9.924**	0.00	0.292	3.421
$X_3$ ด้านพัฒนาการเรียนนักเรียนนักศึกษา	0.189	0.	0.261	4.822**	0.00	0.341	2.931
$X_1$ ด้านบริหารทรัพยากร	0.082	0.	0.104	2.817**	0.00	0.737	1.357

R = 0.862,  $R^2$  = 0.743, Adj.  $R^2$  = 0.740, S.E.<sub>est</sub> = 0.23369, F = 247.324

Y = ประสิทธิผลของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัด เชียงราย

\*\* p < 0.01

ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

$$\hat{Y}_{tot} = 1.245 + 0.424 (X_4) + 0.189 (X_3) + 0.082 (X_1)$$

### อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยพบว่า มีประเด็นสำคัญที่อภิปรายผล ดังนี้

1. การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัด เชียงราย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องจากว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีการบริหารจัดการทรัพยากรทางกายภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา มีการพัฒนาปรับปรุงระบบเครือข่ายข้อมูล และระบบสารสนเทศที่ทันสมัยและใช้งานได้ อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา และภายนอกสถานศึกษา ที่อาศัยความร่วมมือกับบุคลากร และชุมชน พร้อมทั้งมีการติดตามความก้าวหน้าส่งเสริมการผลิตผลทางธุรกิจเพื่อสร้างรายได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พลพร รัตนประสบ (2560: 82-85) และ ยุกตน์นัท หวานฉ่ำ (2555: 69-72) และ ขวัญพิชชา มีแก้ว (2562: 65) ที่พบว่า การบริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัด เชียงราย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องจากว่า ผู้บริหารสถานศึกษา จัดให้มีการประชุมเพื่อหาแนวทางการป้องกัน ดูแลและช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ สนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมประกวดผลงานเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิชาการ มีการประเมินคุณลักษณะ/ทักษะที่จำเป็นของนักเรียนอยู่ในระดับสูง และผู้บริหารยังสามารถแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินหรือปัญหาเฉพาะหน้าของสถานศึกษาได้อย่างรวดเร็ว ทำให้ครูและบุคลากรมีความพึงพอใจต่อระบบการบริหารงานของสถานศึกษา และร่วมกันพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้วยการ

คิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาสถานศึกษาร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธาริกา สุวรรณศรี และนิดา เปี่ยมพีชนะ (2564: 742-755) และ ปรีชา อารีวงษ์ และสุรินทร์ ภูสิงห์ (2565: 216-223) และ ขจรเดช มิตรอุดม และนิดา เปี่ยมพีชนะ (2563: 419-429) ที่พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดเชียงราย พบว่า การบริหารสถานศึกษา ด้านวิชาการ ( $X_4$ ) ด้านพัฒนาการเรียนการสอน ( $X_3$ ) และ ด้านบริหารทรัพยากร ( $X_1$ ) สามารถทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดเชียงราย พบว่า โดยภาพรวม ( $Y_{tot}$ ) ได้ร้อยละ 74.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้ อาจเนื่องจากว่า ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดเชียงราย ได้ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ด้านวิชาการ ด้านพัฒนาการเรียนการสอน และด้านบริหารทรัพยากร ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มประสิทธิผลของสถานศึกษา มีการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างจำกัดและเกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่าตรงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา และสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากร โดยดำเนินการยอมรับนโยบาย มาตรการ และข้อตกลงร่วมกันในการปฏิบัติงานให้จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาระบบการคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ จะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับที่สูงขึ้น ที่ต้องเกิดจากการประสานความร่วมมือจากทุกด้าน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการจัดการเรียนรู้ และมีการจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวรรณ สำเภาแก้ว (2560: 103-106) และ พณพร รัตนประสบ (2560: 82-85) และ ชวัญพิชชา มีแก้ว (2562: 65) ที่พบว่า การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

### องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้องค์ความรู้ จากการวิจัย คือ การบริหารสถานศึกษาภาครัฐ 3 ด้าน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดเชียงราย ซึ่งสามารถทำนาย โดยภาพรวม ( $Y_{tot}$ ) ได้ร้อยละ 74.3 และประสิทธิผลสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1). ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2). ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา 3). ด้านความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากร และ 4). ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษา

### ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

#### 1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การบริหารสถานศึกษา ควรให้ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานธุรการต่าง ๆ และมีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาวางแผนเพื่อการบริหารงาน การติดตาม กำกับ ระบบการประกันคุณภาพให้มีมาตรฐานการศึกษา ควรขอความอนุเคราะห์ให้ผู้บริหารสร้างเสริมศักยภาพของนักศึกษาให้ได้ตามสมรรถนะและพัฒนางานกิจการนักเรียน และส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย ประพฤติตนเป็นคนดีต่อครอบครัว สถานศึกษา และชุมชน และผู้บริหารควรเร่งให้บุคลากรผลิตผลงานทางวิชาการให้ครอบคลุม เกิดความเหมาะสม และทันสมัยอยู่เสมอ

1.2 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนให้ครบทุกด้าน โดยพัฒนา/ปรับปรุงในทุก ๆ ด้านในรอบปีอย่างสม่ำเสมอ และให้ครูพัฒนาสมรรถนะตนเองเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน และเกิดความภาคภูมิใจกับผลการปฏิบัติงานของตนเอง และผู้บริหารควรปรับทางกายภาพของสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และทันต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรบริหารงานทางวิชาการ บริหารพัฒนากิจกรรมนักเรียนนักศึกษา และการบริหารทรัพยากรอย่างเหมาะสม จะส่งผลทำให้ประสิทธิผลของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดเชียงรายดีขึ้นไปด้วยตามลำดับ และอย่างไรก็ตาม ก็ควรเริ่มจากการบริหารวางแผน นโยบาย และความร่วมมือก่อนเพื่อให้ การบริหารสถานศึกษาในส่วนอื่น ๆ จะได้อย่างคุ้มค่าเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

## 2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยในรูปแบบการผสมผสานเพื่อให้เกิดแนวทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอาชีวศึกษาในปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาวิจัยในตัวแปรอื่นที่อาจจะส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดเชียงราย เช่น พฤติกรรมของผู้บริหาร ภาวะผู้นำ หรือ บทบาทการมีส่วนร่วมของบุคลากรครู เป็นต้น

## เอกสารอ้างอิง (References)

- ขวัญพิชชา มีแก้ว. (2562). การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ขจรเดช มิตรอุดม และนิดา เปี่ยมพีชนะ. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วารสารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด. 9(1): 419-429.
- ธาริกา สุวรรณศรี และนิดา เปี่ยมพีชนะ. (2564). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม. วารสารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด. 10(1): 742-755.
- ทิพวรรณ สำเภาแก้ว. (2560). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์.
- พนพร รัตน์ประสบ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรีชา อารีวงษ์ สุรินทร์ ภูสิงห์. (2565). ประสิทธิผลของสถานศึกษาภาครัฐ สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร 10(39): 216-223.
- ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ. (2555). การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน ในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2552). ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2552. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงราย. (2566). จำนวนครูและบุคลากร. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [https://lookerstudio.google.com/reporting/145a3f16-912e-4027-be5bc713803b75f0/page/p\\_Ouvdytdad](https://lookerstudio.google.com/reporting/145a3f16-912e-4027-be5bc713803b75f0/page/p_Ouvdytdad) สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2566.